Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 8 maj 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Konsumentskydd – Oskäliga avtalsvillkor i konsumentavtal – Direktiv 93/13/EEG – Artiklarna 6.1 och 7.1 – Avtal om hypotekslån indexerat i utländsk valuta – Talan som en konsument har väckt för att få avtalet ogiltigförklarat – Begäran om säkerhetsåtgärder som består i uppskov av verkställigheten av avtalet – Direktiv 2014/59/EU – Återhämtning och resolution av kreditinstitut – Bank som omfattas av ett resolutionsförfarande – Artikel 1.2 – Medlemsstaternas befogenhet att anta regler som är striktare än eller kompletterar de som fastställs i detta direktiv – Nationella bestämmelser som föreskriver att en begäran om säkerhetsåtgärder som riktas mot ett institut under resolution ska avslås”

I mål C-324/23 [Myszak] [i],

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Okręgowy w Warszawie (Regionala domstolen i Warszawa-Praga, Polen) genom beslut av den 26 oktober 2022, som inkom till domstolen den 25 maj 2023, i målet

OF,

EI,

RI

mot

M.K., i egenskap av konkursförvaltare för Getin Noble Bank SA, i konkurs,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Lycourgos samt domarna S. Rodin, O. Spineanu-Matei (referent), S. Gervasoni och N. Fenger,

generaladvokat: L. Medina,

justitiesekreterare: handläggaren M. Siekierzyńska,

* Rättegångsspråk: polska.

[i] Det förevarande målets namn är ett fiktivt namn. Det överensstämmer inte med det verkliga namnet på någon av parterna i målet.

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 17 oktober 2024,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– OF, EI och RI, genom W. Bochenek, P. Stalski och T. Zaremba, radcowie prawni,

– M.K., genom P. Cieślak och M. Pyziak-Waląg, adwokaci,

– Polens regering, genom B. Majczyna, M. Kozak, R. Stańczyk och B. Trocha, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom U. Małecka, P. Ondrůšek och D. Triantafyllou, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 12 december 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande rör tolkningen av artiklarna 6.1 och 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 1993, s. 29), jämförda med effektivitets- och proportionalitetsprincipen, och med artiklarna 34.1 b och g, 70.1 och 70.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 2014, s. 190).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan OF, EI och RI, och å andra sidan M.K., i egenskap av konkursförvaltare för Getin Noble Bank SA, för närvarande i konkurs, angående en begäran om säkerhetsåtgärder som framställts av OF, EI och RI inom ramen för ett förfarande om ogiltigförklaring av ett avtal om hypotekslån indexerat i en utländsk valuta och om återbetalning av de belopp som har betalats inom ramen för detta avtal som de har ingått med Getin Noble Bank.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 93/13

3 I artikel 6.1 i direktiv 93/13 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att oskäliga villkor som används i avtal som en näringsidkare sluter med en konsument inte är, på sätt som närmare stadgas i deras nationella rätt, bindande för

konsumenten och att avtalet skall förbli bindande för parterna på samma grunder, om det kan bestå utan de oskäliga villkoren.”

4 I artikel 7.1 i det direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall se till att det i konsumenternas och konkurrenternas intresse finns lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter.”

Direktiv 2014/59

5 Skälen 5, 49–51 och 131 i direktiv 2014/59 har följande lydelse:

”(5) D[et] behövs … en ordning som ger myndigheter en trovärdig uppsättning verktyg för att ingripa tillräckligt tidigt och snabbt i institut med osunda finanser eller på obestånd, så att deras kritiska finansiella och ekonomiska funktioner kan fortsätta, samtidigt som det innebär att institutens fallissemang minimalt påverkar ekonomin och det finansiella systemet. Ordningen bör säkerställa att aktieägare bär förluster först och att borgenärer bär förluster efter aktieägare, under förutsättning att ingen borgenär åsamkas större förluster än vad som skulle ha varit fallet om institutet hade avvecklats enligt normala insolvensförfaranden i enlighet med den princip om ’inte sämre villkor för borgenär’ som anges i detta direktiv. …

…

(49) Begränsandet av aktieägares och borgenärers rättigheter bör följa artikel 52 i [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna]. Resolutionsverktyg bör därför bara tillämpas på de institut som fallerar eller sannolikt kommer att fallera, och bara om det är nödvändigt för att tillgodose det allmänna intresset av finansiell stabilitet. I synnerhet bör resolutionsverktyg tillämpas om institutet inte kan avvecklas genom normala insolvensförfaranden och utan att destabilisera det finansiella systemet, om åtgärderna krävs för att trygga en snabb överföring och upprätthålla systemviktiga funktioner, och om det inte finns några rimliga utsikter till andra alternativa privata lösningar, inklusive kapitaltillskott från befintliga aktieägare eller någon tredje part, tillräckligt för att återställa institutets fulla bärkraft. Vid tillämpning av resolutionsåtgärder och utövandet av resolutionsbefogenheter bör dessutom proportionalitetsprincipen och särdragen i ett kreditinstituts juridiska form beaktas.

(50) Inskränkandet av äganderätten bör inte vara oproportionerligt. … Om delar av tillgångarna hos ett institut under resolution överförts till en privat köpare eller en brobank, bör institutets återstående del avvecklas genom normala insolvensförfaranden. Aktieägare och borgenärer som blir föremål för institutets avvecklingsförfaranden bör skyddas, genom att vid avvecklingen vara berättigade att för sina fordringar inte få ut lägre belopp, eller kompensation, än vad de hade fått ut om hela institutet hade avvecklats genom normala insolvensförfaranden.

(51) För att säkra aktieägares och borgenärers rätt, bör tydliga skyldigheter fastställas för värderingen av tillgångar och skulder hos institutet under resolution och, i de fall där det krävs enligt detta direktiv, en värdering av hur aktieägare och borgenärer skulle ha behandlats om hela institutet hade avvecklats genom normala insolvensförfaranden. …

Om det konstateras att aktieägare och borgenärer som betalning, eller kompensation för, sina fordringar fått ut ett motsvarande lägre belopp än vad de hade erhållit vid normala insolvensförfaranden, bör de i de fall där det krävs inom ramen för detta direktiv ha rätt att få ut mellanskillnaden. …

…

(131) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att harmonisera regler och förfaranden för resolution av institut, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva utan snarare, på grund av hur instituts fallissemang kan påverka hela [Europeiska] unionen, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i [FEU]. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.”

6 Artikel 1.2 i detta direktiv innehåller följande definitioner:

”Medlemsstaterna får anta eller behålla regler som är striktare eller kompletterar de som fastställs i detta direktiv och i de delegerade akter och genomförandeakter som antas på grundval av detta direktiv, under förutsättning att de äger allmän giltighet och inte står i strid med detta direktiv och de delegerade akter och genomförandeakter som antagits på grundval av detta direktiv.”

7 Artikel 34 i direktivet har rubriken ”Allmänna principer för resolution”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att resolutionsmyndigheterna när de använder resolutionsverktygen och utövar resolutionsbefogenheterna vidtar alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att resolutionsåtgärderna vidtas i enlighet med följande principer:

…

b) Borgenärer i institutet under resolution ska bära förluster efter aktieägarna i enlighet med deras fordringars prioritetsordning enligt normala insolvensförfaranden, utom om det uttryckligen föreskrivs något annat i detta direktiv.

…

g) Ingen borgenär ska åsamkas större förluster än vad som skulle ha varit fallet om institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d hade avvecklats enligt normala insolvensförfaranden i enlighet med skyddsåtgärderna i artiklarna 73–75.

…”

8 I artikel 37.6 i samma direktiv föreskrivs följande:

”När enbart de resolutionsverktyg [för försäljning av institutets eller broinstitutets verksamhet] som avses i punkt 3 a eller b i den här artikeln används, och de används för att överföra endast delar av tillgångar, rättigheter eller skulder i institutet under resolution, ska den resterande delen av institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d varifrån tillgångarna, rättigheterna eller skulderna har överförts avvecklas enligt normala insolvensförfaranden. Denna avveckling ska ske inom rimlig tid …”

9 I artikel 70 i direktiv 2014/59, med rubriken ”Befogenhet att begränsa möjligheter att göra säkerhetsrätt gällande”, föreskrivs följande i punkt 1:

”1. Medlemsstaterna ska se till att resolutionsmyndigheterna har befogenhet att begränsa möjligheterna för borgenärer med säkerhetsrätt i ett institut under resolution att göra säkerhetsrätter gällande avseende tillgångar i det institutet under resolution från det att en underrättelse om begränsningen i enlighet med artikel 83.4 har offentliggjorts och fram till midnatt i den medlemsstat där resolutionsmyndigheten för institutet under resolution är etablerad på den bankdag som följer efter offentliggörandet.

…

4. Resolutionsmyndigheterna ska, när de utövar en befogenhet enligt denna artikel, ta hänsyn till vilken effekt utövandet av befogenheten kan få på finansiella marknadernas korrekta funktion.”

10 Artikel 73 i detta direktiv, med rubriken ”Behandling av aktieägare och borgenärer vid delvis överföring och tillämpning av skuldnedskrivningsverktyget”, avser i punkt b de fall då resolutionsmyndigheter tillämpar skuldnedskrivningsverktyget. I punkt a i denna artikel föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska, om ett eller flera resolutionsverktyg har tillämpats och, särskilt för det ändamål som avses i artikel 75, säkerställa att

a) om inte led b är tillämpligt, aktieägarna och de borgenärer vars fordringar ännu inte överförts åtminstone får så mycket gottgörelse för sina fordringar som de skulle ha fått om institutet under resolution hade avvecklats under normala insolvensförfaranden vid den tidpunkt då beslutet i artikel 82 fattades, i fall då resolutionsmyndigheterna enbart överför delar av de rättigheter, tillgångar och skulder som hör till institutet under resolution.”

11 I artikel 74 i direktivet, med rubriken ”Värdering av skillnad i behandling”, anges följande i punkt 1 och 2:

”1. I syfte att bedöma om aktieägare och borgenärer skulle ha behandlats bättre om institutet under resolution hade genomgått normala insolvensförfaranden, bland annat men inte enbart vid tillämpning av artikel 73, ska medlemsstaterna säkerställa att en värdering görs av en oberoende person så snart som möjligt efter det att resolutionsåtgärden eller resolutionsåtgärderna har verkställts. Den värderingen ska skilja sig från den som genomförs enligt artikel 36.

2. Värderingen i punkt 1 ska fastställa

a) vilken behandling aktieägare och borgenärer eller de berörda insättningsgarantisystemen skulle ha fått om institutet under resolution som resolutionsåtgärden eller resolutionsåtgärderna berör skulle ha inlett ett normalt insolvensförfarande vid den tidpunkt då beslutet som avses i artikel 82 fattades,

b) den faktiska behandling som aktieägare och borgenärer har fått vid resolutionen av institutet under resolution, och

c) om det är någon skillnad mellan behandlingen som avses i led a och behandlingen som avses i led b.”

12 Artikel 75 i samma direktiv, med rubriken ”Skyddsåtgärder för aktieägare och borgenärer”, har följande lydelse:

”Om det vid den värdering som genomförts enligt artikel 74 fastställs att de aktieägare eller borgenärer som avses i artikel 73 …, har drabbats av större förluster än vid en avveckling under normala insolvensförfaranden, ska medlemsstaterna se till att dessa har rätt att få mellanskillnaden betald från finansieringsarrangemangen för resolution.”

Polsk rätt

Civillagen

13 I artikel 385[1] i ustawa Kodeks cywilny (civillagen) av den 23 april 1964, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (Dz. U. 2020, position 1740), föreskrivs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Villkor i ett konsumentavtal som inte har varit föremål för individuell förhandling är inte bindande för konsumenten om dennes rättigheter och skyldigheter enligt nämnda avtalsvillkor är utformade på ett sätt som strider mot god sed och allvarligt åsidosätter konsumentens intressen (olagliga avtalsvillkor). Detta gäller inte avtalsvillkor som fastställer parternas huvudsakliga prestationer, såsom pris eller vederlag, om de är tydligt formulerade.

2. Om ett avtalsvillkor inte är bindande för konsumenten enligt punkt 1 ska avtalet förbli bindande i övrigt för parterna.”

14 I artikel 405 i denna lag föreskrivs följande:

”Den som utan rättslig grund erhåller en ekonomisk fördel på en annan persons bekostnad är skyldig att återgälda fördelen i natura och, om detta inte är möjligt, ersätta dess värde.”

15 Enligt artikel 410.2 i nämnda lag gäller följande:

”Ett belopp anses felaktigt utbetalt om den som utförde betalningen inte hade någon skyldighet att över huvud taget utföra den eller inte hade någon skyldighet gentemot den person till vilken den utfördes, eller om grunden för att utföra betalningen har upphört eller det avsedda syftet med att utföra betalningen inte har uppnåtts, eller om rättshandlingen som föranledde att betalningen utfördes var ogiltig och den inte har blivit giltig efter det att betalningen utfördes.”

Civilprocesslagen

16 I Kodeks postępowania cywilnego (civilprocessrättslagen) av den 17 november 1964, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (Dz. U. 2021, position 1805), föreskrivs följande i artikel 189:

”En kärande får väcka talan vid domstol om fastställelse av att ett rättsförhållande eller en rättighet föreligger eller inte föreligger, under förutsättning att käranden har ett berättigat intresse av att få saken prövad.”

17 I artikel 730[1] i denna lag föreskrivs följande:

”1. En part i förfarandet får ansöka om exekutiva åtgärder under förutsättning att den kan uppvisa *prima facie*-bevis för fordran och att den har ett intresse av att ansöka om sådana åtgärder.

2. Ett intresse av att ansöka om exekutiva åtgärder föreligger när den omständigheten att sådana åtgärder inte beviljas skulle hindra eller allvarligt försvåra verkställigheten av avgörandet i ärendet eller på annat sätt hindra eller allvarligt försvåra förverkligandet av det ändamål som förfarandet i det ärendet avser.

…

3. När domstolen beslutar att vidta exekutiva åtgärder är den skyldig att beakta parternas intressen i förfarandet för att säkerställa att förmånstagaren får ett adekvat rättsligt skydd samtidigt som gäldenären inte påförs en större börda än nödvändigt.”

18 Artikel 731 i samma lag har följande lydelse:

”Beviljandet av exekutiva åtgärder kan inte vara avsett att säkerställa verkställighet av en fordran, såvida inte annat föreskrivs i lag.”

19 I artikel 755 i samma lag föreskrivs följande:

”1. När exekutiva åtgärder inte avser penningfordringar, ska domstolen besluta om sådana åtgärder som den anser lämpliga under omständigheterna i det enskilda fallet, utan att utesluta sådana exekutiva åtgärder som föreskrivs för penningfordringar. Domstolen kan bland annat

1) fastställa rättigheter och skyldigheter för parterna eller deltagarna i det berörda förfarandet under dess varaktighet,

…

2[1]. Artikel 731 ska inte tillämpas om de begärda exekutiva åtgärderna är nödvändiga för att undvika överhängande skada eller andra negativa konsekvenser för förmånstagaren.

…”

Insolvenslagen

20 I Prawo upadłościowe (insolvenslagen) av den 28 februari 2003, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (Dz. U. 2022, position 1520), föreskrivs följande i artikel 146:

”1. Verkställighetsförfaranden mot ett insolvensbos tillgångar, som inletts före insolvensbeslutet, ska skjutas upp automatiskt efter detta beslut. Detta förfarande ska skrivas av från vidare handläggning efter det att insolvensbeslutet har vunnit laga kraft. …

2. Belopp som härrör från ett vilandeförklarat verkställighetsförfarande och som ännu inte har delats ut ska överföras till insolvensboet efter det att insolvensbeslutet har vunnit laga kraft.

…

3. Efter dagen för insolvensförklaringen är det inte längre möjligt att verkställa tvångsutmätning av de tillgångar som ingår i insolvensboet och inte heller att verkställa eller bevilja säkerhetsåtgärder avseende insolvensgäldenärens tillgångar, med undantag för säkerhetsåtgärder avseende underhållsbidrag eller fordringar som härrör från pension för sjukdom, arbetsoförmåga, handikapp eller dödsfall samt pension avseende omvandling till livränta i ett avtal genom vilket köparen av en fastighet har åtagit sig gentemot överlåtaren att tillhandahålla vård, underhåll och bostad.”

Lagen om bankgarantifonden

21 I ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (lagen om bankgarantifonden, insättningsgarantisystemet och resolution) av den 10 juni 2016, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (Dz. U. 2022, nr 793) (nedan kallad lagen om bankgarantifonden), föreskrivs följande i artikel 135.1 och 135.4:

”1. Det finns ingen anledning att fatta beslut i verkställighetsförfaranden eller förfaranden för beviljande av säkerhetsåtgärder avseende tillgångarna i ett institut under resolution och som inleddes innan detta förfarande inleddes.

…

4. Det är inte tillåtet att under perioden för tvångsresolution inleda verkställighets- och säkerhetsförfaranden mot ett institut under resolution.”

22 Enligt artikel 142.1 i denna lag får Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Bankgarantifonden, Polen), tillika den nationella resolutionsmyndigheten, skjuta upp rätten att göra gällande säkerhet med avseende på tillgångarna i ett institut under resolution under en period som inte överstiger slutet av den arbetsdag som följer på dagen för offentliggörandet av den underrättelse som Bankgarantifonden utfärdat om uppskjutandet av den rättigheten.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

23 År 2007 ingick OF, tillsammans med sina föräldrar RI och EI, tillsammans klagandena i det nationella målet, såsom konsumenter, ett avtal om hypotekslån med Getin Noble Bank med en återbetalningsperiod på 360 månader till ett belopp av 185 375,71 polska zloty (PLN) (cirka 40 000 euro). Avtalet innehöll ett villkor om omvandling till schweiziska franc (CHF) av detta belopp, enligt den köpkurs som banken hade fastställt, med rörlig ränta. De månatliga avbetalningarna, beräknade i schweiziska franc, skulle återbetalas i polska zloty enligt försäljningspris för schweiziska franc, vilket även det fastställdes ensidigt av banken.

24 Klagandena i det nationella målet väckte talan vid Sąd Okręgowy w Warszawie (Regionala domstolen i Warszawa, Polen), tillika den hänskjutande domstolen, avseende det låneavtal som är aktuellt i det nationella målet. Talan syftar i första hand till att få fastställt att avtalet är ogiltigt på grund av att vissa av avtalsvillkoren är oskäliga och följaktligen att Getin Noble Bank ska förpliktas att betala 48 352,97 PLN respektive 27 171,82 CHF (det vill säga cirka 11 300 respektive 29 000 euro), vilket motsvarar de månatliga avbetalningar som vid tidpunkten för talans väckande

gjorts för att fullgöra nämnda avtal, jämte lagstadgad dröjsmålsränta samt rättegångskostnader. I andra hand syftar nämnda talan till att få fastställt att de berörda villkoren är oskäliga och att få dem ogiltigförklarade.

25 Den 29 september 2022, alltså medan den i det nationella målet aktuella ansökan var anhängig, antog bankgarantifonden, i egenskap av nationell resolutionsmyndighet, ett beslut om att Getin Noble Bank skulle placeras under resolution. Inom ramen för detta förfarande använde bankgarantifonden broinstitutverktyget genom att inrätta en bank, för närvarande kallad VELO Bank SA, till vilken nästan alla Getin Noble Banks tillgångar, rättigheter och fordringar överfördes. I denna överföring uteslöts bland annat ekonomiska rättigheter som grundade sig på faktiska omständigheter, på rättshandlingar eller på överträdelser av regler om avtal om krediter och lån uttryckta i schweizisk franc eller indexerade mot schweiziska franc, samt anspråk som grundade sig på sådana ekonomiska rättigheter, inbegripet sådana som var föremål för civilrättsliga och förvaltningsrättsliga förfaranden.

26 Till följd av bankgarantifondens beslut inledde klagandena i det nationella målet ett interimistiskt förfarande mot Getin Noble Bank vid den hänskjutande domstolen. Inom ramen för detta förfarande ingav de en begäran om säkerhetsåtgärder avseende parternas rättigheter och skyldigheter. Därvid yrkade de om uppskov med deras avtalsenliga skyldighet att betala de månatliga avbetalningar som förfallit till betalning enligt det i det nationella målet aktuella låneavtalet till dess att sistnämnda förfarande slutgiltigt avslutats. De yrkade även om förbud för Getin Noble Bank att vidta åtgärder för att häva avtalet och mot att det offentliggjordes ett meddelande om utebliven återbetalning av det aktuella lånet.

27 Den hänskjutande domstolen har angett att en sådan begäran om säkerhetsåtgärder avgörs på grundval av en *prima facie*-bedömning av huruvida parternas påståenden är välgrundade, samtidigt som hänsyn tas till all bevisning som har inhämtats i målet angående sakfrågan. I förevarande fall anser den hänskjutande domstolen att villkoren i det låneavtal som är i fråga i det nationella målet, vilka bestritts av klagandena, kan anses vara oskäliga och att avtalet eventuellt inte skulle kunna bestå efter det att dessa villkor har ogiltigförklarats.

28 Den hänskjutande domstolen anser följaktligen att det bör vara möjligt att bifalla begäran om säkerhetsåtgärder, som bland annat består i ett uppskov med skyldigheten för klagandena i det nationella målet att betala de månatliga avbetalningarna av det lån som är aktuellt i det nationella målet. Den hänskjutande domstolen hyser härvid emellertid tvivel i fall där den berörda näringsidkaren är en bank som är föremål för ett resolutionsförfarande enligt direktiv 2014/59.

29 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende hänvisat till bestämmelserna i artikel 135.1 och 135.4 i lagen om bankgarantifonden, enligt vilka det, när en bank är föremål för en resolutionsåtgärd, ska fastställas att det saknas anledning att döma i saken i pågående förfaranden som syftar till att erhålla säkerhetsåtgärder mot banken och att ett nytt förfarande för att utverka sådana åtgärder inte får inledas. Enligt den hänskjutande domstolen utgör dessa bestämmelser ett felaktigt införlivande av artikel 70.1 och 70.4 i direktiv 2014/59, eftersom det går för långt.

30 Till följd av en begäran om upplysningar, som skickats från EU-domstolen, om huruvida artikel 142.1 i lagen om bankgarantifonden är relevant som en åtgärd för att införliva artikel 70.1 i direktiv 2014/59, angav den hänskjutande domstolen i huvudsak att det faktiskt finns en

överensstämmelse mellan dessa båda bestämmelser, men att tillägget av artikel 135.1 och 135.4 i denna lag är problematiskt, eftersom de sistnämnda bestämmelserna har ett mycket vidare tillämpningsområde än nämnda artikel 70.1.

31 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida artikel 135.1 och 135.4 i lagen om bankgarantifonden fråntar konsumenterna det skydd som föreskrivs i direktiv 93/13 och därmed strider mot effektivitetsprincipen och proportionalitetsprincipen. De berörda konsumenterna skulle nämligen berövas möjligheten att på ett effektivt sätt befrias från skyldigheten att fullgöra ett eventuellt ogiltigt avtal – ogiltigt på grund av de oskäliga villkor som det innehåller – under den tid det rättsliga förfarandet för att få fastställt att dessa villkor är oskäliga pågår, och detta trots att de riskerar att inte senare kunna dra nytta av den verkan av avtalets återgång som följer av ett eventuellt fastställande av att avtalet är oskäligt.

32 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende understrukit att i en sådan situation som den som är aktuell i det nationella målet, där en tvångsutmätning av banken är utesluten, är det enda effektiva sättet att realisera avtalets återgång en kvittning av ömsesidiga fordringar. För det fall att banken skulle förklaras insolvent ska konsumentens fordran på återbetalning av de belopp som betalats enligt låneavtalet utöver det utlånade kapitalet behandlas på samma sätt som de övriga borgenärernas fordringar, vilket i praktiken innebär att konsumenten inte skulle kunna driva in sin fordran.

33 Den hänskjutande domstolen har dessutom hänvisat till den princip som anges i artikel 34.1 g i direktiv 2014/59, enligt vilken resolutionsförfaranden ska genomföras på ett sådant sätt att borgenärer inte drabbas av större förluster än under normala insolvensförfaranden. Den hänskjutande domstolen har uttryckt tvivel om huruvida denna princip kan iakttas om det är förbjudet att framställa en begäran om säkerhetsåtgärder som består i ett uppskov med skyldigheten att betala månatliga avbetalningar på en kredit som beviljats av en bank som är föremål för ett resolutionsförfarande och som följer av ett avtal vars giltighet är i fråga.

34 Den hänskjutande domstolen har nämligen angett att det nationella målet delvis avser en fordran som den betecknar som ”icke-monetär”, i den mån den syftar till att få fastställt att det låneavtal som är aktuellt i det nationella målet är ogiltigt, och att det enligt artikel 146.3 i insolvenslagen, i den version som är tillämplig i det nationella målet, är möjligt att bevilja säkerhetsåtgärder i samband med en sådan fordran trots att ett insolvensförfarande har inletts. Sådana åtgärder utgör nämligen i regel inte säkerhetsåtgärder mot insolvensgäldenärens tillgångar, i den mening som avses i denna bestämmelse. I sitt svar på EU-domstolens begäran om upplysningar har den hänskjutande domstolen angett att den i det nationella målet aktuella begäran om säkerhetsåtgärder hade kunnat tas upp till prövning om den hade ingetts efter det att Getin Noble Bank försattes i konkurs, vilket dessemellan skedde den 20 juli 2023.

35 Denna ”icke-monetära fordran” ska skiljas från den fordran som avser återbetalning av felaktigt utbetalda belopp till följd av avtalets återgång i enlighet med direktiv 93/13. Detta skulle emellertid få ekonomiska konsekvenser för insolvensgäldenären, vilket innebär att det inte är möjligt att vidta en säkerhetsåtgärd i samband med denna andra fordran.

36 Slutligen anser den hänskjutande domstolen att den omständigheten ska beaktas, att banken, för det fall det låneavtal som är aktuellt i det nationella målet ogiltigförklaras, har en fordran på återbetalningen av det utlånade kapitalet. Att skjuta upp fullgörandet av de skyldigheter som klagandena i det nationella målet har enligt detta avtal innan deras totala återbetalningar uppgår till ett belopp som motsvarar detta kapital, skulle följaktligen kunna strida mot syftet med

resolutionsförfarandet, eftersom det skulle begränsa eller försena förfarandet för indrivning av den berörda bankens fordringar, ett förfarande som syftar till att tillgodose andra borgenärers fordringar.

37 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Okręgowy w Warszawie (Regiondomstolen i Warszawa) att vilandeförklara målet och hänskjuta följande fråga till EU-domstolen för förhandsavgörande:

”Ska artikel 6.1 och 7.1 i [direktiv 93/13], mot bakgrund av effektivitetsprincipen och proportionalitetsprincipen samt artikel 34.1 b och g och artikel 70.1 och 70.4 i [direktiv 2014/59], tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken det med avseende på en bank som är föremål för tvångsresolution inte är tillåtet att bifalla konsumentens begäran om att domstolen ska förordna om säkerhetsåtgärder som innebär att skyldigheten att betala de amorteringar och räntor som följer av ett kreditavtal, som sannolikt kommer att förklaras ogiltigt till följd av att oskäliga avtalsvillkor utesluts ur avtalet, upphävs under förfarandets gång, enbart på grund av att denna bank har förklarats vara föremål för tvångsresolution?”

Prövning av tolkningsfrågan

38 Det ska inledningsvis konstateras, för det första, att den hänskjutande domstolen har bett EU-domstolen att beakta artikel 70.1 och 70.4 i direktiv 2014/59 vid den begärda tolkningen av direktiv 93/13. Artikel 135.1 och 135.4 i lagen om bankgarantifonden, vilken i beslutet om hänskjutande anges vara den ”nationella lagstiftning” som avses i tolkningsfrågan, utgör nämligen ett införlivande av nämnda artikel 70.1 och 70.4.

39 Dessa unionsrättsliga bestämmelser, å ena sidan, och de polska bestämmelserna, å andra sidan, skiljer sig emellertid åt vad gäller deras föremål och räckvidd. Medan artikel 70.1 och 70.4 i direktiv 2014/59 avser en befogenhet för en nationell resolutionsmyndighet att begränsa möjligheterna att göra säkerhetsrätter gällande avseende tillgångar i ett institut under resolution, och detta under en extremt kort tid, avser artikel 135.1 och 135.4 i lagen om bankgarantifonden, såsom framgår av beslutet om hänskjutande, ett förbud för de nationella domstolarna att bifalla alla verkställighetsförfaranden eller förfaranden för vidtagande av säkerhetsåtgärder avseende ett sådant instituts tillgångar så länge det omfattas av detta förfarande.

40 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 31–35 i sitt förslag till avgörande är klagandena i det nationella målet inte ”borgenärer med säkerhetsrätt” i ett institut under resolution, i den mening som avses i artikel 70.1 i direktiv 2014/59. Det framgår nämligen av beslutet om hänskjutande att de är avtalsparter till ett sådant institut och har väckt talan mot institutet i syfte att få fastställt dels att det föreligger en ”fordran” som består i att ett låneavtal ska ogiltigförklaras, dels att det föreligger en penningfordran som består i återbetalning av de belopp som betalats till kreditinstitutet i enlighet med detta avtal. Dessa påstådda fordringar är inte förenade med någon ”säkerhetsrätt avseende tillgångar i det institutet”, i den mening som avses i nämnda artikel 70.1. En ansökan om interimistiska åtgärder av det slag som är i fråga i det nationella målet, vilken i huvudsak avser att skyldigheten att betala utestående belopp vid framtida förfallodatum enligt avtalet ska skjutas upp under förfarandet rörande huvudsaken, saknar dessutom samband med en sådan säkerhetsrätt (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 20 februari 2024, Getin Noble Bank, C-34/23, EU:C:2024:203, punkt 32).

41 Den hänskjutande domstolen verkar för övrigt, efter en begäran från EU-domstolen om upplysningar, ha medgett, såsom den polska regeringen och Europeiska kommissionen har gjort gällande i sina yttranden i förevarande mål, att artikel 70 i direktiv 2014/59 har införlivats med polsk rätt genom andra bestämmelser i lagen om bankgarantifonden, närmare bestämt bestämmelserna i artikel 142 i samma lag.

42 För det andra konstaterar domstolen, i den mån den hänskjutande domstolen i tolkningsfrågan har hänvisat till effektivitetsprincipen och proportionalitetsprincipen, att den inte har klargjort skälet därtill vad gäller den sistnämnda principen. Enligt artikel 94 i domstolens rättegångsregler ska en begäran om förhandsavgörande innehålla en redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen eller giltigheten av de aktuella unionsrättsliga bestämmelserna, och för det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan de unionsrättsliga bestämmelserna och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet. Detta krav gäller även för de allmänna principer i unionsrätten som den hänskjutande domstolen vill få klarhet i inom ramen för en sådan begäran.

43 Den hänskjutande domstolen ska följaktligen anses ha ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 6.1 och artikel 7.1 i direktiv 93/13, jämförda med effektivitetsprincipen och artikel 34.1 b och g i direktiv 2014/59, ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den nationella domstolen är skyldig att avslå en konsuments begäran om säkerhetsåtgärder, vilka avser uppskov med betalningen av de månatliga avbetalningar som konsumenten är skyldig att göra enligt ett låneavtal som konsumenten begär att få ogiltigförklarat på grund av att det innehåller oskäliga villkor, i avvaktan på ett slutligt avgörande av sistnämnda begäran, enbart av det skälet att den bank med vilken avtalet har ingåtts är föremål för ett resolutionsförfarande, i den mening som avses i direktiv 2014/59, inom ramen för vilket man har använt ett broinstitutverktyg genom att bilda en annan bank till vilken huvuddelen av tillgångarna, rättigheterna och skulderna i den bank som är under resolution har överförts, men inte det berörda avtalet, vilket fortfarande ingår i tillgångarna i den resterande delen av institutet, trots att sådana säkerhetsåtgärder skulle vara nödvändiga för att säkerställa att detta slutliga avgörande får full verkan.

44 Domstolen erinrar inledningsvis om att syftet med direktiv 93/13 är att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 september 2018, Bankia, C-109/17, EU:C:2018:735, punkt 36, och dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkt 36 och där angiven rättspraxis). Detta mål är förenligt med det krav som följer av artikel 38 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, vilket i sin tur består i att trygga en hög konsumentskyddsnivå i fråga om unionens politik, varvid detta krav är särskilt viktigt vid genomförandet av detta direktiv (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 september 2024, Novo Banco m.fl., C-498/22–C-500/22, EU:C:2024:686, punkt 137 och där angiven rättspraxis).

45 I detta avseende föreskrivs, för det första, i artikel 6.1 i direktiv 93/13 att medlemsstaterna ska föreskriva att oskäliga villkor som används i avtal som en näringsidkare sluter med en konsument inte är bindande för konsumenten.

46 Av detta följer att de nationella domstolarna är skyldiga att underlåta att tillämpa oskäliga avtalsvillkor så att villkoren inte får några bindande verkningar för konsumenten, om inte konsumenten motsätter sig detta (dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

47 När det rör sig om oskäliga avtalsvillkor som kräver betalning av ett penningbelopp, medför denna skyldighet i princip en återgång av avtalet med avseende på detta belopp. Kravet på att återställa den rättsliga och faktiska situation som konsumenten skulle ha befunnit sig i om dessa oskäliga villkor inte hade förelegat, bland annat genom en rätt till återbäring av de prestationer som näringsidkaren felaktigt erhållit på grundval av det oskäliga villkoret, vilket konsumenten således ska tillerkännas, omfattas till och med av det väsentliga i det skydd som konsumenterna garanteras genom direktiv 93/13 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 juni 2022, Profi Credit Bulgaria (Kvittning ex officio i händelse av oskäliga avtalsvillkor), C-170/21, EU:C:2022:518, punkterna 42 och 43 samt där angiven rättspraxis).

48 För det andra följer det av artikel 7.1 i direktivet att medlemsstaterna ska se till att det i konsumenternas och konkurrenternas intresse finns både lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter.

49 I detta sammanhang erinras om att artikel 6 i direktiv 93/13, med hänsyn till karaktären på och betydelsen av det allmänintresse som ligger bakom det skydd som nämnda direktiv är ägnat att ge konsumenterna, måste anses vara likvärdig med de nationella bestämmelser som inom den nationella rättsordningen utgör tvingande rätt (dom av den 6 oktober 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 52, och dom av den 17 maj 2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, punkt 24) Även artikel 7.1 i direktivet har ett direkt samband med detta allmänintresse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 och C-308/15, EU:C:2016:980, punkt 56).

50 Eftersom unionsrätten härvidlag inte harmoniserar de förfaranden som är tillämpliga för prövning av huruvida ett avtalsvillkor eventuellt är oskäligt, omfattas dessa förfaranden av medlemsstaternas nationella rättsordningar enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi, dock under förutsättning att de iakttar likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 april 2024, Profi Credit Polska (Återupptagande av ett genom lagakraftvunnet domstolsavgörande avgjort mål), C-582/21, EU:C:2024:282, punkt 74 och där angiven rättspraxis).

51 Enligt effektivitetsprincipen får de detaljerade processuella regler som gäller för talan som syftar till att säkerställa skyddet för enskildas rättigheter enligt unionsrätten inte medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av unionsrätten. Frågan huruvida de krav som följer av denna princip har uppfyllts ska bedömas med beaktande av de aktuella bestämmelsernas funktion i förfarandet som helhet vid de olika nationella domstolarna samt med beaktande av hur förfarandet är utformat och bestämmelsernas särdrag (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 april 2024, Profi Credit Polska (Återupptagande av ett genom lagakraftvunnet domstolsavgörande avgjort mål), C-582/21, EU:C:2024:282, punkterna 40 och 41 samt där angiven rättspraxis).

52 Det ska härvid än en gång understrykas att medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten är effektiva innebär, i synnerhet såvitt gäller de rättigheter som följer av direktiv 93/13, ett krav på ett effektivt domstolsskydd, vilket även har stadfästs i artikel 47 i stadgan, ett skydd som gäller särskilt de processuella regler som gäller för talan som grundar sig på sådana rättigheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 april 2024, Profi Credit Polska (Återupptagande av ett genom lagakraftvunnet domstolsavgörande avgjort mål), C-582/21, EU:C:2024:282, punkt 76 och där angiven rättspraxis).

53 Det åligger alltså följaktligen medlemsstaterna att i sin nationella rätt definiera kriterierna för när det kan anses fastställt att det föreligger ett oskäligt villkor i ett avtal som en näringsidkare ingått med en konsument, och när de konkreta rättsverkningarna av en sådan fastställelse uppkommer. En sådan fastställelse måste emellertid göra det möjligt att återställa den rättsliga och faktiska situation som konsumenten hade befunnit sig i om detta oskäliga avtalsvillkor inte hade förelegat, i förekommande fall genom att bevilja en rätt till återbäring av de fördelar som näringsidkaren felaktigt har erhållit. Regleringen i nationell rätt av det konsumentskydd som följer av direktiv 93/13 får nämligen inte äventyra innehållet i detta skydd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

54 Domstolen har i detta avseende slagit fast att det strider mot artikel 7.1 i direktiv 93/13 att frånta en konsument möjligheten att utverka uppskov med ett verkställighetsförfarande som inletts med stöd av en exekutionstitel som grundar sig på ett avtalsvillkor vars giltighet har bestritts av domstol på grund av att villkoret är oskäligt, när det avgörande i sak, i vilket det fastställs att villkoret är oskäligt, i avsaknad av ett sådant uppskov, enbart kan ge konsumenten rättsligt skydd i efterhand i form av en ren skadeersättning, ett skydd som är ofullständigt och otillräckligt och som inte utgör ett lämpligt eller effektivt medel för att hindra fortsatt användning av villkoret (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 14 mars 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, punkt 60).

55 Det skydd som konsumenterna garanteras genom direktiv 93/13, särskilt i artiklarna 6.1 och 7.1 i direktivet, innebär således att den nationella domstolen, när det finns tillräckliga indikationer på att de avtalsvillkor som konsumenten har bestritt, eller till och med själva avtalet, är ogiltiga eller ogiltigt, så att det är sannolikt att hela eller delar av de belopp som konsumenten har betalat kommer att återbetalas, ska kunna bevilja lämpliga säkerhetsåtgärder, om detta är nödvändigt för att säkerställa att det kommande avgörandet om avtalsvillkors oskälighet får full verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 mars 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, punkterna 59, 60 och 64, dom av den 26 juni 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, punkterna 57 och 58, och dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkterna 43 och 60).

56 Den fulla verkan av det kommande avgörandet i sak innebär bland annat att det kan undvikas att konsumenten under domstolsförfarandet, som kan ta lång tid, betalar högre belopp än de som faktiskt ska betalas om det i detta avgörande konstateras att de omtvistade villkoren är oskäliga, vilket innebär att det kan vara nödvändigt att bevilja säkerhetsåtgärder i ett sådant fall (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 26 oktober 2016, Fernández Oliva m.fl., C-568/14–C-570/14, EU:C:2016:828, punkt 35, och dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkt 42).

57 Behovet av att bevilja säkerhetsåtgärder ska dessutom bedömas mot bakgrund av samtliga omständigheter i det enskilda fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkt 59).

58 När det gäller ett låneavtal är de nationella domstolarnas möjlighet att bevilja en sådan åtgärd än mer nödvändig när konsumenten vid fullgörandet av avtalet redan har betalat eller löper risken att behöva betala kreditinstitutet ett högre belopp än det utlånade beloppet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 2023, Getin Noble Bank (Uppskov med verkställigheten av ett kreditavtal), C-287/22, EU:C:2023:491, punkterna 52 och 59).

59 Såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, ska det emellertid noteras att ett eventuellt fastställande av att de avtalsvillkor som konsumenten har bestritt är oskäliga; inte innebär att kreditinstitutet inte längre har någon fordran gentemot konsumenten.

60 I förevarande fall avser den hänskjutande domstolens frågor i huvudsak den omständigheten att nationell rätt, särskilt artikel 135.1 och 135:4 i lagen om bankgarantifonden, utesluter varje möjlighet att vidta säkerhetsåtgärder när den näringsidkare med vilken en konsument har ingått ett avtal vars giltighet har bestritts vid domstol, efter en *prima facie*-bedömning visar sig var ett kreditinstitut som är föremål för ett resolutionsförfarande.

61 Mot bakgrund av den fråga som ställts av den hänskjutande domstolen ska det således fastställas huruvida artikel 34.1 b och g i direktiv 2014/59, när ett kreditinstitut är föremål för resolution inom ramen för vilket broinstitutverktyget används, genom bildande av en bank till vilken huvuddelen av kreditinstitutets tillgångar, rättigheter och skulder har överförts, påverkar den nationella domstolens möjlighet att på konsumentens begäran bevilja säkerhetsåtgärder för att säkerställa att det senare domstolsavgörandet får full verkan vad gäller den påstådda oskäligheten av ett villkor i ett avtal som kvarstår bland tillgångarna i den resterande delen av institutet.

62 I artikel 34.1 b i direktiv 2014/59 fastställs i huvudsak i vilken ordning de personer som berörs av ett resolutionsförfarande i princip ska bära förlusterna i det institut som är föremål för detta förfarande, det vill säga aktieägarna, och därefter institutets borgenärer, i enlighet med deras fordringars prioritetsordning enligt normala insolvensförfaranden, vilket enligt artikel 2.1 led 47 i direktiv 2014/59 omfattas av nationell rätt.

63 Artikel 34.1 b innehåller således inte någon uppgift om möjligheten för en konsument att få sina egna skyldigheter gentemot institutet under resolution uppskjutna.

64 I artikel 34.1 g i direktiv 2014/59 fastställs principen att ingen borgenär ska åsamkas större förluster än vad som skulle ha varit fallet om institutet under resolution hade avvecklats enligt normala insolvensförfaranden i enlighet med skyddsåtgärderna i artiklarna 73–75 i direktivet.

65 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 72–74 i sitt förslag till avgörande innebär den omständigheten att denna bestämmelse uttryckligen hänvisar till artiklarna 73–75 i direktiv 2014/59 att den avser en säkerhetsåtgärd som visserligen gynnar bland annat borgenärer i ett institut under resolution, men som endast är tillämplig i efterhand. Denna åtgärd förutsätter nämligen en jämförelse mellan å ena sidan de förluster som dessa borgenärer har lidit med hänsyn till deras faktiska behandling vid resolutionen av detta institut, och å andra sidan de förluster som de skulle ha burit om institutet hade varit föremål för ett normalt insolvensförfarande vid den tidpunkt då beslutet att vidta en resolutionsåtgärd fattades. För det fall de förstnämnda visar sig vara högre än de sistnämnda, gör nämnda åtgärd det möjligt för dem att erhålla betalning för mellanskillnaden från finansieringsarrangemanget för resolution.

66 Principen ”inte sämre villkor för borgenär” som avses i skäl 5 i direktiv 2014/59, jämförd med artikel 34.1 g i samma direktiv, jämförd med artiklarna 73–75 i detta direktiv, avser således inte ett eventuellt processuellt skydd vad gäller beviljande av säkerhetsåtgärder, såsom de som är aktuella i det nationella målet, vilka borgenärer i den resterande delen av ett institut skulle kunna komma i åtnjutande av inom ramen för resolutionsförfarandet. Artikel 34.1 g är således inte heller relevant för svaret på frågan huruvida en nationell domstol ska ha befogenhet att bevilja sådana säkerhetsåtgärder som de som är aktuella i det nationella målet.

67 Det ska för övrigt påpekas, såsom generaladvokaten har gjort i punkt 75 i sitt förslag till avgörande, att ingen annan bestämmelse i direktiv 2014/59 skulle kunna avse ett sådant skydd, eftersom det inte finns någon särskild bestämmelse som avser säkerhetsåtgärder som borgenärer i ett institut under resolution begär mot detta institut.

68 Av detta följer att bestämmelser som artikel 135.1 och 135.4 i lagen om bankgarantifonden omfattas av tillämpningsområdet för artikel 1.2 i direktiv 2014/59, i vilken det föreskrivs att medlemsstaterna får anta eller behålla regler som är striktare eller kompletterar de som fastställs i detta direktiv och i de delegerade akter och genomförandeakter som antas på grundval av detta direktiv.

69 Enligt sistnämnda bestämmelse får medlemsstaterna anta sådana bestämmelser under förutsättning att de äger allmän giltighet och inte står i strid med direktiv 2014/59 och de delegerade akter och genomförandeakter som antagits på grundval av detta direktiv.

70 Under dessa omständigheter ska det prövas huruvida tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i direktiv 93/13, i ett sådant sammanhang som det som är aktuellt i det nationella målet, inte kan frånta resolutionsförfarandet dess ändamålsenliga verkan eller hindra dess genomförande.

71 I detta hänseende har domstolen redan slagit fast att mål som består i att säkerställa stabiliteten i bank- och finanssystemet samt att undvika en systemrisk utgör mål av allmänintresse som unionen eftersträvar. I direktiv 2014/59 föreskrivs således att ett förfarande som kan påverka ett kreditinstituts eller ett värdepappersföretags borgenärers rättigheter, i syfte att bevara den finansiella stabiliteten i medlemsstaterna, kan användas i ett exceptionellt ekonomiskt sammanhang, genom att skapa ett insolvensförfarande som avviker från de allmänna reglerna om insolvensförfaranden, vars genomförande endast är tillåtet i undantagsfall och måste motiveras av ett övervägande allmänintresse. Att denna ordning är av undantagskaraktär innebär att andra unionsrättsliga bestämmelser inte får tillämpas när dessa kan medföra att resolutionsförfarandet förlorar sin ändamålsenliga verkan eller hindras från att genomföras (dom av den 5 maj 2022, Banco Santander (Résolution bancaire Banco Popular), C-410/20, EU:C:2022:351, punkterna 36 och 37).

72 Det ska emellertid påpekas att i ett sammanhang som det i det nationella målet har resolutionsförfarandets ändamålsenliga verkan i princip uppnåtts från och med den tidpunkt då broinstitutverktyget användes, samtidigt som huvuddelen av tillgångarna, rättigheterna och skulderna i det institut som är föremål för detta förfarande överfördes till broinstitutet, vilket innebär att de procedurrelaterade händelser som uppkommer i förfaranden avseende tillgångar som kvarstår bland tillgångarna i den resterande delen av institutet inte kan påverka detta syfte eller hindra genomförandet av resolutionsförfarandet. Det ska för övrigt understrykas att från och med denna tidpunkt är den resterande delen av institutet avsedd att avvecklas enligt ett normalt insolvensförfarande, i enlighet med artikel 37.6 i direktiv 2014/59.

73 Omständigheterna i det nationella målet skiljer sig således från dem som avses i domen av den 5 maj 2022, Banco Santander (Bankresolution Banco Popular) (C-410/20, EU:C:2022:351), och domen av den 5 september 2024, Novo Banco m.fl. (C-498/22–C-500/22, EU:C:2024:686), eftersom de mål i vilka dessa båda domar meddelades avsåg enheter som bildats efter det att resolutionsförfarandet hade inletts, och inte den resterande delen av ett institut.

74 Dessutom, enligt den hänskjutande domstolens *prima facie*-bedömning, såsom den framgår av begäran om förhandsavgörande, skulle beviljandet av säkerhetsåtgärder under sådana omständigheter som de som är aktuella i det nationella målet – som syftar till att förhindra att betalningar fortsätter att verkställas på grundval av avtalsvillkor vars oskälighet följer av fast nationell rättspraxis – endast skulle leda till att tillgångarna i den resterande delen av institutet inte ökar med ett belopp som motsvarar de oskäliga belopp som konsumenterna i praktiken skulle vara skyldiga att betala enbart på grund av att de förfaranden som de har inlett i sak fortfarande pågår. I en situation där konsumenten, såsom i förevarande fall, förefaller ha gjort betalningar till ett belopp som sammanlagt och på ett ungefär motsvarar det utlånade kapitalet, är det nämligen viktigt att den nationella domstolen kan besluta om att skjuta upp konsumentens skyldighet att betala de månatliga avbetalningar som följer av det låneavtal vars ogiltighet har yrkats. Detta för att undvika att den resterande delen av kreditinstitutet erhåller större belopp än vad det lagligen skulle kunna kräva om avtalet ogiltigförklarades.

75 Av det ovan anförda följer att artikel 6.1 och artikel 7.1 i direktiv 93/13, jämförda med effektivitetsprincipen och artikel 34.1 b och g i direktiv 2014/59, ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den nationella domstolen är skyldig att avslå en konsuments begäran om säkerhetsåtgärder, vilka avser uppskov med betalningen av de månatliga avbetalningar som konsumenten är skyldig att göra enligt ett låneavtal som konsumenten begär att få ogiltigförklarat på grund av att det innehåller oskäliga villkor, i avvaktan på ett slutligt avgörande av sistnämnda begäran, enbart av det skälet att den bank med vilken avtalet har ingåtts är föremål för ett resolutionsförfarande, i den mening som avses i direktiv 2014/59, inom ramen för vilket man har använt ett broinstitutverktyg genom att bilda en annan bank till vilken huvuddelen av tillgångarna, rättigheterna och skulderna i den bank som är under resolution har överförts, men inte det berörda avtalet, vilket fortfarande ingår i tillgångarna i den resterande delen av institutet, trots att sådana säkerhetsåtgärder skulle vara nödvändiga för att säkerställa att detta slutliga avgörande får full verkan. Vid prövningen av huruvida det är nödvändigt att bevilja dessa säkerhetsåtgärder ska den nationella domstolen beakta den omständigheten att konsumenten under domstolsförfarandet har betalat eller riskerar att betala ett högre belopp än det som faktiskt skulle ha betalats om avtalet ogiltigförklarades.

Rättegångskostnader

76 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artiklarna 6.1 och 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, jämförda med effektivitets- och proportionalitetsprincipen, och med artiklarna 34.1 b och g, 70.1 och 70.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012,

ska tolkas så,

att de utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den nationella domstolen är skyldig att avslå en konsuments begäran om säkerhetsåtgärder, vilka avser uppskov med betalningen av de månatliga avbetalningar som konsumenten är skyldig att göra enligt ett låneavtal som konsumenten begär att få ogiltigförklarat på grund av att det innehåller oskäliga villkor, i avvaktan på ett slutligt avgörande av sistnämnda begäran, enbart av det skälet att den bank med vilken avtalet har ingåtts är föremål för ett resolutionsförfarande, i den mening som avses i direktiv 2014/59, inom ramen för vilket man har använt ett broinstitutverktyg genom att bilda en annan bank till vilken huvuddelen av tillgångarna, rättigheterna och skulderna i den bank som är under resolution har överförts, men inte det berörda avtalet, vilket fortfarande ingår i tillgångarna i den resterande delen av institutet, trots att sådana säkerhetsåtgärder skulle vara nödvändiga för att säkerställa att detta slutliga avgörande får full verkan. Vid prövningen av huruvida det är nödvändigt att bevilja dessa säkerhetsåtgärder ska den nationella domstolen beakta den omständigheten att konsumenten under domstolsförfarandet har betalat eller riskerar att betala ett högre belopp än det som faktiskt skulle ha betalats om avtalet ogiltigförklarades.

Underskrifter